

Список использованных информационных источников

1. Інвестування в Україні в умовах глобалізації : монографія / [Федоренко В. Г., Грищенко І. М., Воронкова Г. Є., Денисенко М. П., Крейдич І. М., Бондаренко Є. В., Палиця С. В., Бреус С. В., Янковець Т. М., Шацька З. Я., Федоренко С. В., Грищенко А. І., Махinya Р. А., Пясківська М. С.] ; за ред. В. Г. Федоренка, І. М. Грищенка, Т. Є. Воронкової. – Київ : ТОВ «ДКС центр», 2016. – 324 с.
2. Партнери, яких ми цінуємо. Кодекс поведінки постачальників компанії Санофі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sanofi.ua/-/media/Project/One-Sanofi-Web/Websites/Europe/Sanofi-UA/uk/about-us/our-responsibility/Code-of-Conduct-for-Suppliers.pdf>. – Назва з екрана.
3. Федулова Л. І. Світові тенденції інвестування у контексті реалізації завдань сталого розвитку [Електронний ресурс] / Л. І. Федулова // Економічна теорія та право. – № 3 (26). – 2016. – С. 27–42. – Режим доступу: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/3-27-42.pdf>. – Назва з екрана.
4. Sanofi annual report 2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.sanofi.com/-/media/Project/One-Sanofi-Web/Websites/Global/Sanofi-COM/Home/common/docs/investors/Sanofi-20-F-2018-EN-PDF-e-accessible_02.pdf?la=en&hash=0E0CB0122FEDA3881B3857221DB9345A. – Назва з екрана.
5. Sanofi [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Sanofi>. – Назва з екрана.

МАСШТАБИ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ

Ф. С. Гурас, студентка 6 курсу спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітня програма «Міжнародні економічні відносини» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
В. І. Клименко, к. е. н., доцент – науковий керівник

Анотація. Стаття присвячена дослідженню масштабів та основних напрямів діяльності транснаціональних корпорацій у глобальному вимірі.

Ключові слова: транснаціональні корпорації, компанії, підприємства, інтернаціоналізація.

THE SCOPE AND MAIN DIRECTIONS OF THE TRANSNATIONAL CORPORATIONS ACTIVITIES IN THE GLOBAL DIMENSION

Abstract. The article is devoted to the study of the scope and main directions of activity of multinational corporations in the global dimension.

Keywords: transnational corporations, companies, enterprises, internationalization.

Постановка проблеми. ТНК належить вирішальна роль у глобалізації світової економіки. Кількість ТНК та їх філій у світі щороку зростає, а процес транснаціоналізації сьогодні досяг планетарних масштабів, перетворюючи ТНК на головну силу ринкового виробництва й міжнародного поділу праці, на домінуючий чинник світової економіки й міжнародних економічних відносин. Здатність транснаціональних корпорацій гнучко пристосовувати механізм інвестиційної діяльності, організаційні методи й засоби до змін національної та світової економіки, перетворили їх на глобальні господарчі структури, що розглядають світове господарство як сферу застосування свого капіталу. Вони створили потужні системи маркетингу та засоби сучасної реклами, що дає їм змогу маніпулювати смаками та вподобаннями споживачів в усьому світі [2, с. 88].

Аналіз основних досліджень і публікацій. Досліджували процеси транснаціоналізації та діяльності ТНК такі науковці, як Дж. Даннінг, Р. Кейвс, С. Хаймер, Г. Алоян, С. Дадалко та інші.

Метою публікації є дослідження основних напрямків діяльності транснаціональних компаній у глобальному масштабі.

Виклад основного матеріалу. Транснаціональні корпорації є наймогутнішими суб'єктами світового господарства, складають основу економік найрозвиненіших країн світу, на них припадає основна частина прямих іноземних інвестицій. ТНК є невід'ємною складовою зовнішньоекономічної діяльності будь-якої розвиненої країни.

Кількість ТНК та їх філій щороку зростає. За даними Конференції ООН з торгівлі та розвитку, в усьому світі налічується близько 82 тис. ТНК, що включають 810 тис. зарубіжних філій. На територіях промислово розвинутих держав розміщено понад 80 % материнських компаній і близько 33 % філій іноземних доменів, у країнах, які розвиваються, відповідно 19,5 % і майже 50 %, у постсоціалістичних – близько 0,5 % і 17 %.

Сьогодні ТНК контролюють понад 57 % світового промислового виробництва, 69 % міжнародної торгівлі, більш як 81 % патентів і ліцензій на нову техніку, технології та ноу-хау, майже 90 % прямих

зарубіжних інвестицій [1]. Хоча за останні роки відбулися зміни у структурі Топ-100 ТНК за секторами економіки, рис. 1.

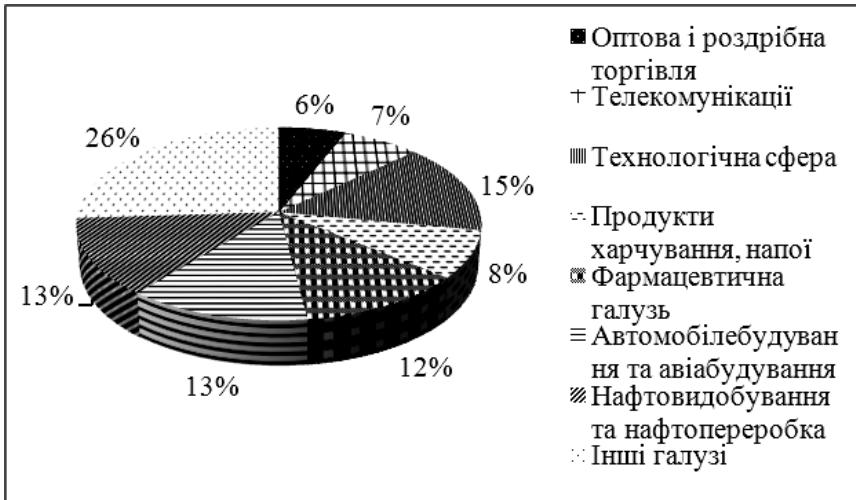

Рисунок 1 – Розподіл Топ-100 ТНК за секторами економіки, 2018 рік [3]

Обсяги продажів найбільших транснаціональних компаній досягають значних величин. Наприклад, 2 000 найбільших публічних компаній з 60 країн відповідно щорічного рейтингу ForbesGlobal 2000 за 2018 рік, в сукупності характеризуються наступними показниками: загальний обсяг продажів склав 39,1 трлн дол. США, обсяги прибутку відповідно 189 трлн дол. США, обсяги активів – 56,8 трлн дол. США ринкової вартості [1].

Згідно з оцінками аналітиків, експорт зарубіжних філій ТНК складає приблизно 1/3 від загального експорту товарів і послуг, ринкова капіталізація окремих ТНК перевищує 500 млрд дол. США. Найбільш потужні ТНК розташовані у США, Європейському Союзі та Японії. Проте все більшого розвитку набувають ТНК таких нових індустриальних країн, як Південна Корея, Бразилія, Мексика, Гонконг і Китай, що зумовлено впровадженням цими державами стратегії застосування конкурентних переваг [2, с. 89].

Технологічні та наукові розробки стали однією з найважливіших переваг ТНК, оскільки на сучасному етапі вони є визначальним чинником економічного зростання. Внутрішньофірмове передання технологій сприяє підвищенню технологічного рівня закордонних філій.

Іноземна держава безкоштовно одержує новітні технологічні розробки, що сприяє розвитку тієї або іншої галузі господарства, підвищенню її конкурентоспроможності, поліпшенню якості й розширенню асортименту продукції, яка випускається в країні, у тому числі й на експорт.

У 2018 році ТНК, що входять до списку 100 найбільших ТНК за версією ЮНКТАД, вклали в НДДКР понад 350 млрд дол. США, що становить більше третини від усіх, що фінансуються бізнесом НДДКР. Найбільше на НДДКРкладають ТНК в технологічну, фармацевтичну та автомобільну галузі. Обсяг міжнародних інвестицій в нові проекти НДДКР значний і постійно зростає. За останні п'ять років ТНК оголосили про 5 300 науково-дослідних проектів за межами своїх національних ринків, що становить більше 6 % від усіх заявлених нових інвестиційних проектів, причому в попередні п'ять років цей показник був нижче і дорівнював 4 000. На країни, що розвиваються і країни з перехідною економікою припадає 45 % таких проектів [3].

Висновки. Процеси глобалізації здійснюють більш значний вплив на розвиток світового господарства у ХХІ ст. на відміну від минулих десятиліть. Основними рисами сучасних змін є те, що у центрі процесу глобалізації знаходяться транснаціональні корпорації, окремі з яких набувають більшого впливу у світі, ніж деякі держави. Протягом останніх років у списку наймогутніших транснаціональних корпорацій світу з'являється все більше компаній з країн, що розвиваються, і навпаки, кількість великих корпорацій з високорозвинених країн зменшується.

Добробут країни, її участь у міжнародному поділі праці, рівень інтегрованості у світове господарство і, в остаточному підсумку, її міжнародна конкурентоздатність дедалі більшою мірою залежать від того, наскільки успішна діяльність ТНК, що базуються в її економіці.

Список використаних інформаційних джерел

1. Ефремов В. С. Международные компании: масштабы, структура и тенденции развития [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://publishing-vak.ru/file/archive-economy-2018-10/40-efremov-vladimirova.pdf>. – Назва з екрана.
2. Прохорова М. Е. Особливості та тенденції розвитку процесів транснаціоналізації в ХХІ столітті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.irb-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64. – Назва з екрана.
3. Report of world investment [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2018_en.pdf. – Назва з екрана.